

TILVÆKST Salgsafgrøder, nr. 6, 30. marts 2017

Indhold

- **Mark**
 - Aktuelt i marken
 - Strategi mod ukrudt i vårsæd
- **Teknik**
 - Rengøring af marksprøjten
 - FarmTracking
- **Regler og tilskud**
 - Frist for indberetning af GHI og SJI
- **Arrangement**
 - Kom og se kornet gro

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henning Frostholt

Sidste uges moderate nedbør på 10-15 mm fordelt på 2 døgn har gjort forholdene i marken betydelig bedre. Sammenholdt med den kommende uges 2 cifrede varmegrader gør, at der nu for alvor vil ske noget i markerne.

Mange steder er jorden, ved at være tjenlig til såning af de første afgrøder, andre steder vil der gå et stykke tid endnu. Det er vigtigt, at der ikke startes op før marken er klar – så tjek efter, køр evt. en tur med traktoren og vurder om der kan køres over det hele.

Raps

Rapsen er nu i stadie 50 og er derfor meget sårbar over for angreb af glimmerkøller. Der er dog ikke fundet mange endnu, men vær på vagt – med de kommende dages højere temperaturer, vil de snart være at finde i rapsmarkerne. Skadetærsklen er på nuværende tidspunkt 6-8 glimmerkøller pr plante.

Meldingen om temperaturer på op til 15 gr. C gør også, at det skal overvejes, om der skal bekæmpes kamiller i vinterrapsen. Matrignon virker bedst ved høje temp., og derfor vil det være oplagt at sprøjte nu da Matrignon ikke må anvendes efter stadie 55. (første enkeltblomster synlige, stadig lukkede) Der anvendes 0,11 kg Matrignon + 0,5 l olie pr ha.

Skal vinterrapsen vækstreguleres er det også nu det skal gøres, og der anvendes 0,5 – 0,7 l Caryx pr ha. Husk, det kun er aktuelt i særlig kraftige marker ved højt kvælstofniveau. Caryx kan blandes med de fleste skadedyrsmidler.

Vi har stadig ikke fundet særlig meget lys bladplet, men skal der vækstreguleres kan der med fordel iblandes 0,35 l Folicur Expert. Bekæmpelse anbefales ved omkring 5 % angrebne planter. Udsprøjtes Folicur Expert alene anbefales det at bruge 0,4 – 0,5 l pr ha.

Vintersæd

Vintersæden står generelt godt og der meldes om marker der allerede nu er i stadie 31 (første knæ mærkbar). Det er nu på høje tid at tænke på vækstregulering. Skal der anvendes CCC- midler skal det ske inden stadie 32 i rug og hvede og stadie 31 i tritcale. De andre midler kan bruges senere, men de har dog den bedste effekt ved en tidlig anvendelse. (se afsnit om vækstregulering af vintersæd i Tilvækst nr 5). Vi ser meget gode effekter af efterårets bekæmpelse af ukrudt i vintersæden. Er der overlevende græsukrudt, skal det bekæmpes her ved vækststart. I hvede har vi gode erfaringer med blanding med op til 0,5 l CCC – ellers fraråder vi blanding af vækstreguleringsmidler og græsmidler.

Specielt hvor der praktiseres pløjefri dyrkning ser vi problemer med hejrearterne (gold og blød). De kan ikke bekæmpes om efteråret og derfor skal man være særlig opmærksom på bekæmpelse her i foråret. En splitsprøjtning i hvede med ca 110 g **Broadway + olie** her ved vækststart, efterfulgt af en sprøjtning med 12 g **Monitor + klæbemiddel** ca 14 dage senere, har vist sig at være en god løsning.

Flyvehavre

Vi har haft en forholdsvis mild vinter og det må formodes at en del flyvehavre har overlevet. Vær derfor allerede nu opmærksom på om der skal bekæmpes flyvehavre, da det i rug, vinterbyg og tritcale skal ske inden afgrødens stadie 30 og i vinterhvede inden stadie 39.

Vi ser nu mere manganmangel end for 14 dage siden og det hænger typisk sammen med at afgrøderne er kommet i vækst og dermed er behovet for mangan øget. Tildel mangan til de marker hvor der er synlige mangelsymptomer og hvor der erfaringsvis er manganmangel.

Meldug

Vi ser nu meldug på enkelte marker i det sydlige. I hvede og tritcale findes der ikke længere effektive midler til bekæmpelse af meldug, men fra ca 10. april er et nyt middel, Tallius, på markedet. Tallius er et systemisk middel, der især virker forebyggende. Skal der bekæmpes meldug i hvede og tritcale anbefaler vi derfor, at vente til efter den 10. april. Tallius er også godkendt i rug, men her forventer vi ikke at det vil være rentabelt at bekæmpe meldug.

I vinterbyg er de "gamle" meldug midler Orius eller Flexity, stadig effektive – Tallius er ikke godkendt til byg.

Strategi mod ukrudt i vårsæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Overordnet:

Vi anbefaler ved ukrudtsbehandlingen i vårsæd, at behandle, når 90% af det forventede ukrudt er spiret frem, men stadig småt, d.v.s. kun enkelte planter har mere end 2 løvblade.

Desuden anbefaler vi at bruge en base af DFF(ikke i havre) + et S.U.-middel, her i blandes ét af følgende midler, som resistensbryder i effektiv dosis:

1. **Mustang Forte** , som lukker næsten alle huller i basis-blandingen. (NB begrænsninger vedr. efterfølgende afgrøder som bælgssæd, kartofler eller roer)
2. **Pixxaro (ikke i havre)** hvis man har problemer med begrænsningerne for Mustang F. I havre kan Tomahawk/Starane bruges i stedet, men med lidt mindre virkespektrum. Zyper foretrækkes mod jordrøg i vårbyg/vårhvede.
3. **Xinca/Maya eller Bucril**. De er svidningsmidler, d.v.s. det er vigtigt at behandle på småt ukrudt.

Nyt vedr. midler

Årets "nyhed" er at en række "Starane-midler" med et indhold på 180 g aktiv stof/l forbydes pr. 1.juli i år. D.v.s. efter denne dato, skal der være brugt op af disse midler og de må ikke længere forefindes på bedriften.

De fleste genopstår dog i en lidt ændret udgave: Typisk er der ændret indhold og formulering og ikke mindst ændret godkendelse. F. eks. er den nye Starane 333 HL ikke godkendt til brug i græs.

De to nyere hormonagtige midler, Pixxaro EC og Zypar gjorde det generelt godt i 2016. De har ikke Mustang Forte`s

begrænsninger vedr. efterfølgende afgrødevalg, og kan derfor indgå i mange blandinger.

Desværre må hverken Pixxaro og Zypar bruges i havre. Og prisen er tilsyneladende på et højere niveau end Mustang Forte` s.

I vore standard-løsninger til byg og vårhvede i tabel 4, er Zypar ikke med. Midlet, der indeholder "Primus" (samme virkemekanisme som SU-midlerne) bruges primært som specialmiddel mod jordreøg. Hvor man ikke går målrettet efter jordreøg, foretrækkes generelt Pixxaro, der indeholder "Starane", og derfor er sikrere på bl.a. SU-resistent fuglegræs.

Timing, evt. splitbehandling?

Alt andet lige er småt ukrudt, med 0-2 blivende blade lettest at bekæmpe. Vi har med vore foreslåede doser i tabel 4 og 5 lagt et ret robust niveau. Dermed skulle det være muligt at vente til det meste ukrudt er fremme, og de største planter har 3 løvblade.

Mod rodukrudt eller besværlige arter som snerle-pileurt, læge-jordreøg eller flyvehavre er splitbehandling en fordel: Det "almindelige" frøukrudt klares med løsning 1 - 3 i tabel 4, (5 for havre). Når marken igen er i vækst, behandles målrettet mod problemukrudtet. Husk dog, at mange midler kun må bruges en enkelt gang pr sæson. Hvis problemukrudtet er snerlepileurt, kan der følges op med et "Starane-middel" f.x. i forbindelse med svampebehandlingen i kornets strækningsfase.

Flyvehavre

Ofte kan det knibe at nå at få behandlet mod flyvehavre før kornet er for stort (st 31), når der først behandles mod det bredbladede ukrudt. Primera Super kan blandes med Express og lign. + DFF, i fx 80 % af den dosis, man ellers ville bruge. Det må dog siges at være en "plan B", da det ofte er svært at ramme et optimalt tidspunkt mod både flyvehavre og bredbladet ukrudt. Ofte kommer man her til at "sætte sig mellem to stole" med lugning i løbet af sommeren som resultat.

NB Hvis du er fremavler: Husk at tjekke kontrakten for betingelser, før behandling mod flyvehavre.

Tabel 1 Resistensgrupper Risiko for dannelse af resistens mindskes ved at blande- hvor det er muligt -mellem midler fra forskellige bokse.

1: Ally, Express, Harmony, Hussar, Primus samt kopiprodukter til disse
2: Xınca, Maya, Buctril, Fighter
3: DFF, Pico samt kopiprodukter til disse
4: Stomp
5: Tomahawk, MCPA, Mustang Forte, Pixxaro, Zypar
6: Primera Super, Foxtrot (Specialmidler mod flyvehavre)

Tabel 2 Eksempler på "kopi-midler"

"Oprindeligt" middel	"Parallelt" middel	Forskelle
"Ally"	Ally SX, Finy, Nicanor, Accurate 20 m.fl.	1 tab ~ 20 gram (som i Ally DF). Godkendelse, især off-label (pris)
DFF	Diflanil 500 SC, Legacy 500 SC, Semptra	Godkendelse, især off-label vedr. frø, spelt, juletræer/pyntegrønt
"Express"	Express SX, Trimmer 50 SG, Nuance WG	1 tab ~ 7,5 g Express SX/ Trimmer ~ 5 g Nuance. De fleste er efterhånden blåstemplet til korn m. frø-udlæg, For Nuance m.fl. dog som "mindre anvendelse" (off-label-godk).
Starane 180 S	Lodin, Skytown, Florostar, Fluxyr 200EC, Tomahawk	Indhold: (Godkendelse) NB De fleste forbydes efter 1.-7. Flere nye, ændrede typer afløser de forbudte.
Xınca	Maya, Buctril	Indhold: 400 g a.s./l i Xınca, Maya, 225 g/l i Buctril

Billede 1 Læge-jordreøg. Egentlig en spinkel plante, men er der nok af dem, kan de være ganske tabsvoldende (foto SEGES).

Udlæg af (frø-)græs

Et middel, der har godkendelse i dækafgrøden, kan principielt anvendes i en mark med udlæg, med mindre der er angivet "ikke ved udlæg" på etiketten. Express Gold SX, der indeholder "Ally" må fx *ikke* bruges ved græsudlæg. Et miljøgræsudlæg vil ofte overleve behandlingen, men med den ret nidkære kontrolpraksis af MFO-udlæg, er det heller ikke værd at løbe risikoen for hæmning af udlægget, hvis det skal bruges som MFO !

En mulighed mod specielt enårig rapgræs ved frøgræsudlæg er at behandle med ca 0,1 l/ha DFF frø fremspiring. Og så følge op med "resten" efter korn + frø er spiret.

Ved anvendelser, der ikke er angivet på etiketten, kan der ikke gøres produktansvar gældende.

Sprøjteteknik, overvej grovere dråber mod bredbladet ukrudt

Rigtig mange ukrudtsbehandlinger i vårsæd udføres med dråber i den fine ende af skalaen, f. eks. (ved konventionel sprøjte) :

Dyse LD 02-025, 2,5-3,5 bar ,150 – 175 l vand /ha, ca 7 km/time

Behandling af *bredbladet* ukrudt har vist sig at være ganske fleksibel m.h.t. sprøjte-teknik, **man kan fint bruge en minidrift-dyse, eller en LD-03**, der passer godt til højere hastigheder, hvor det i øvrigt er muligt.

Morgensprøjtninger virker bedst. Let dug er normalt ikke noget problem. Behandlinger mod flyvehavre bør dog ske på tørre planter for at minimere svidninger på kornet.

Tilsætning af mangan

Til de fleste af vore løsningsforslag kan man uden problemer tilsætte et par kg/l manganmiddel. Tendensen til svidninger fx i forbindelse med lave nattemperaturer øges efter mangantilsætning. Som regel er effekten af en sådan svidning meget mindre end risikoen for at kornet mangler mangan.

Vore forslag

I tabel 4-5 har vi listet vore forslag efter følgende principper:

- Der bruges altid blandinger med mindst 2 forskellige resistensmekanismer for at forhindre resistens.
- Der behandles når det meste ukrudt er fremme og har 0-3 blivende blade
- Spredede-klæbemiddel er "standard" i de fleste løsninger, med mindre der bruges over 0,2 l/ha Xince/Maya eller 0,3 Buctril. Især havre kan skades forbigående af spredede-klæbemiddel kombineret med tyndt vokslag (gejl vækst, lunt vejr og høj luftfugtighed) – overvej her i hvert enkelt tilfælde.

Priser

I tabel 3 er listet orienterende priser ud fra www.middeldatabasen.dk. Mange af midlerne forhandles til væsentligt afvigende priser, oversigten er mest for at give et indtryk af forudsætningerne for vore løsninger

Tabel 3 Eksempler på anvendte priser i vore forslag

Middel	Pris
Ally SX	2,50 kr./g
Buctril	214 kr./l
DFF	455 kr./l
Express SX	3,40 kr./g
Express Gold SX	3,30 kr./g
Hussar OD	2.320 kr./l
Hussar Plus OD	1.200 kr./l
Mustang Forte	155 kr./l
Nuance WG	4,70 kr./g
Pixxaro EC	440 kr./l
Starane 333 HL	246 kr./l
Trimmer 50 SG	3,40 kr./g
Zypar	240 kr./l
Xinca/Maya	300 kr./l
Spredde-klæbemiddel	25 kr./l

Billede 2. 0,25 l Pixxaro + 10 g Express SX + 0,2 Oxitrill i maj 2016. I det lune vejr har behandlingen virket godt på selv store hejrenæb. Stedmoder er til gengæld næsten upåvirkede (foto Birgit Vestergård).

Billede 3. Samme mark som billede 2, men med 0,3 Mustang F i blandingen. Bemærk især noget dårligere effekt på hejre-næb (foto Birgit Vestergård).

Tabel 4: Løsningsforslag til ukrudtsbekæmpelse i vårbyg og vårhvede Ukrudt behandlet ved ca. 2 løvblade, "normal" bestand. Ved max 2 løvblade på ukrudt og gode sprøjtebetingelser kan dosis i tabellen nedsættes til ca. 80 % af de anførte doseringer. Enheder angivet pr. ha.

1: "All-round" uden kartofler, bælplanter eller roer efterfølgende		
5 g Express SX* + 0,04 l DFF		
+ 0,25 l Mustang Forte + 0,15 sprede-klæbemiddel		80 kr
* Kan erstattes med f.x. Express Gold eller 7 g Ally SX eller hvor der ikke er græsudlæg		
Hvis der er SU-resistent fuglegræs, halveres Express-dosis og DFF og Mustang F øges tilsvarende.		
2: "All-round" Ekspert mod storke-hejrenæb		
5 g Express SX* + 0,04 l DFF		
+ 0,15 l Pixxaro + 0,15 l sprede-klæbemiddel		105 kr
* Kan erstattes med f.x. Express Gold eller 7 g Ally SX hvor der ikke er græsudlæg		
3: "All-round"		
5 g Express SX* + 0,04 l DFF		
+ 0,25 Xince eller 0,35 Buctril		110 kr
* Kan erstattes med f.x. Express Gold eller 7 g Ally SX hvor der ikke er græsudlæg		
4: Lavbundsorde, eller f.eks. ved pløjefrit dyrket, uden græsudlæg. Ved meget enårig rapgræs:		
0,05 l Hussar Plus OD + 0,04 l DFF		
+ 0,25 Mustang Forte*. + sprede-klæbemiddel		120 kr
* Udskiftes med fx Pixxaro eller Xince/Buctril, fra løsning 2 og 3 hvis problemer med efterfølgende afgrøder		
Forbigående gulfarvning kan påregnes.		
5: Flyvehavre. (obs restriktioner i fremavl)		
0,8 l Primera Super + sprede-klæbemiddel		190 kr
Hvis flyvehavre er fremspiret på tidspunktet for øvrig ukrudtsbekæmpelse, kan løsningen blandes med Express og dets kopi produkter samt DFF eller dets kopiprodukter. Hvis ikke, afventes at ukrudtet igen er i god vækst efter første behandling før flyvehavre bekæmpes.		

Tabel 5: Løsningsforslag til ukrudtsbekæmpelse i havre. Ukrudt behandlet ved ca. 2 løvblade, "normal" bestand. Ved max 2 løvblade på ukrudt og gode sprøjtebetingelser kan dosis i tabellen nedsættes til ca. 80 % af de anførte doseringer. Enheder angivet pr. ha.

1: "All-round" uden kartofler, bælplanter eller roer efterfølgende		
10 g Ally SX *		
+ 0,35 l Mustang Forte		80 kr
* Kan erstattes med f.x. Express SX		
2: "All-round"		
10 g Ally SX *		
+ 0,4 l Tomahawk		90 kr
* Kan erstattes med f.x. Express SX		
3: "All-round"		
10 g Ally SX		
+ 0,25 Xince eller 0,35 Buctril		100 kr
*		

TEKNIK

Rengøring af marksprøjten

Af planterådgiver Jens Nygaard Olesen

Husk at være særligt opmærksom på at få rensat sprøjten grundigt for minimidler inden du kører over i rapsen. Hvert år ser vi landmænd, der får afgrødeskader pga. mangelfuld rengøring af sprøjten. Rapsen tåler ikke et eneste gram af de minimidler, vi kører med i vårsæden. Sprøjten skal rengøres med et middel, som opløser fedthinder i sprøjten. Alle rør, filtre, ventiler og returslanger skal gennemskylles med rensesæbe.

Klik her for at se en video om rengøring af marksprøjte

Billede 4. Manglende rengøring af sprøjten kan sætte tydelige spor i marken.

FarmTracking

Af planterådgiver Henning Frostholt

Har du endnu ikke fået bestilt app'en Farm Tracking, kan det nås endnu.

Farm Tracking er en ny serie af programmer til din smartphone. Med Farm Tracking får du det helt rigtige værktøj til at tage med i marken.

Programmet er suveræn sammen med Mark Online, men kan også anvendes som selvstændig registreringsværktøj.

Med FarmTracking FREE (gratis version) kan du oprette og se GPS hotspots på dine marker. Det kan være område med specielle ukrudtsarter, store jordfaste sten, brønde og dræn eller sprøjtevinduer. De markerede hotspots gemmes i Dansk Markdatabase og bliver snart synlige i Mark Online. Derudover modtager du automatisk påmindelser om regler for netop de afgrøder, du dyrker.

Med FarmTracking BASIC får du endnu flere funktionaliteter. Her kan du blandt andet se og registrere i dyrkningsjournalen, få vist hver enkelt marks beliggenhed på et kort, med den indbyggede tankblandingsfunktion se hvor meget sprøjtemiddel, du skal blande i din tank.

Der er desuden mulighed for at filtrere dine hotspots.

FarmTracking Basic kræver abonnement, men hvis du allerede abonnerer på MarkMobile, har du fri adgang til de nye funktioner i Basic. Nye kunder kan bruge basic versionen gratis frem til 1. maj 2017.

App'en kan downloades via Google Play eller App store – herefter skal du logge på med dit Landmand.dk login. Kan du ikke huske den, kan du kontakte support på 70155015 og få oplyst dit login.

REGLER OG TILSKUD

Frist for indberetning af GHI og SJI

Af planterådgiver Thomas Harbo

Indberetningsfristen er 31. marts

Husk, at fristen for indberetning af gødningsregnskab 2016 (GHI) og sprøjtejournal 2016 (SJI) er 31. marts. Har du endnu ikke fået indberettet din gødnings- og pesticidforbrug, så kontakt snarest din planterådgiver og få en aftale om indberetning.

ARRANGEMENT

Kom og se kornet gro

Arts-demo i Gørding, fredag den 7. april

Tid: Fredag den 7. april kl. 10-12

Sted: SAGROs forsøgsmarker, Lourupvej 1, 6690 Gørding

Kom og se vintersædsmatchen, hvor hvede, rug, alm - og hybrid vinterbyg kæmper imod hinanden.

Vi ser her på gødnings- og vækstreguleringsstrategi. Desuden måles på netto-merudbyttet i kroner og ører. Vi sætter fokus på lejesædsrisiko i forhold til optimal gødskning og lægger en vækstreguleringsstrategi for vækstsæsonen.

Tilmelding ikke nødvendig.